

Drs. C.L.D. (Carina) van Agten **Inlichtingen**
06 – 27 59 56 70 **telefoon**
c.vanagten@caop.nl **e-mail**
- **bijlage**
SOD/18.00301 **briefnummer**
G.1.01 **zaaknummer**
24 april 2018 **datum**

Verslag van het SOD van 10 april 2018 in de Sophiezaal van het CAOP te Den Haag.

Tijd: 14.04 -15.23 uur.

Aanwezig:

Van de zijde van Defensie: P. Reesink (voorzitter), H. Borstlap, W. Bos, M. Hazenkamp, E. Huisman, R. Kreeftmeijer, W. Schwab, M. Suwout.

Van de zijde van de Centrales: J. van Hulsen (AC); M. Manschot, R. Schilperoort (ACOP); L. van der Hulst (CCOOP); N. van Woensel (CMHF).

Van de zijde van het ministerie van Financiën: J. van Bockel.

Van de zijde van het ministerie van Binnenlandse Zaken: D. Fenger

Van de zijde van het secretariaat: P.O. Loppies (CAOP).

Agenda (SOD/18.00004):

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda.
2. Verslag van de vergadering van 8 maart jl. (SOD/18.00203).
3. Onderhandelingen arbeidsvoorwaarden (mondeling).
4. Medische tijdlijnen (SOD/18.00251 – AP/17.00345).
5. Rondvraag.
6. Sluiting.

Agendapunt 1: Opening, mededelingen en vaststelling agenda.

Opening:

De voorzitter opent de vergadering om 14.04 uur en heet een ieder welkom.

Mededelingen:

De voorzitter introduceert de heer Borstlap als zijnde de nieuwe onderhandelaar vanuit de zijde van Defensie voor het aankomende traject. De reden hiervan is met name dat er bij Defensie veel moet gebeuren op P-gebied en er derhalve personele verschuivingen plaatsvinden om de daarvoor benodigde capaciteit in te kunnen vullen. De heer Kreeftmeijer zal zich in die zin bezighouden met het capaciteitsvraagstuk. Spreker is blij dat hiermee de capaciteit van de heer Kreeftmeijer bij de HDP behouden blijft. Omdat de heer Kreeftmeijer dus naar een andere functie verschuift, is er een nieuwe onderhandelaar nodig. Het traject om die te vinden is inmiddels opgestart, maar moet nog zijn structurele beslag krijgen. Voor de tussenliggende periode heeft men de heer Borstlap bereid gevonden om deze rol in te vullen.

Desgevraagd door de heer Van Hulsen, geeft spreker aan voor ogen te hebben dat het proces direct wordt gestart met de heer Borstlap als onderhandelaar. Hoewel dit ook afhankelijk is van de nog af te spreken tijdschema's en deadlines voor overeenstemming, is zijn ideaalbeeld dat de heer Borstlap het traject afmaakt op het gebied van pensioenen en wellicht ook in het kader van arbeidsvoorwaarden. Dit zou ook het meeste recht doen aan het proces.

De heer Borstlap geeft aan enige ervaring te hebben met cao-trajecten, maar nog niet met de vertegenwoordigers van de centrales. Hij stelt derhalve voor om gesprekken in te plannen, zodat zij persoonlijk kennis kunnen maken.

De heer Van Hulsen heeft hetzelfde voorstel, waarbij hij hoopt dat deze uitnodiging ook bedoeld is voor zijn collega's van het AC. Hij ziet uit naar goede gesprekken en naar een nog beter resultaat.

De heer Van der Hulst vindt dit een goed plan, waarbij hij er wel op wijst dat alle vertegenwoordigers in het SOD uitgenodigd zouden moeten worden. Spreker heeft namelijk het idee dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen de onderhandelaars en de voorzitters van de respectievelijke werknemersorganisaties. Men heeft in dit gremium echter zitting als zijnde de leden van het SOD.

De voorzitter geeft aan dat het niet de bedoeling is om een dergelijk onderscheid te maken. Voor de kennismaking met de heer Borstlap zullen alle leden van het SOD worden uitgenodigd.

De heer Schilperoort memoreert dat in het SOD van 13 februari 2018 is gesproken over het actualiseren en herbevestigen van overlegafspraken. Dit heeft geresulteerd in een document waarin die afspraken nogmaals zijn vastgelegd. Op 12 maart jl. zijn deze afspraken met alle overlegdeelnemers gedeeld. Zijn beeld is dat deze afspraken gelden voor een ieder die deelneemt aan het Sectoroverleg Defensie.

De voorzitter deelt dit beeld.

De heer Schilperoort moet desondanks vaststellen dat Defensie eigenstandig een agenda heeft uitgezet voor deze SOD-vergadering. Spreker wijst erop dat de afspraken voor een ieder moeten gelden en dat de voorzitter van dit overleg zijns inziens geen andere status of positie heeft dan de rest. Immers zit men op basis van gelijkwaardigheid van partijen aan tafel. Spreker gaat ervan uit dat dit niet zo bedoeld is, maar hem bekruipt wel een gevoel van arrogantie en dat Defensie die gelijkwaardigheid wellicht niet ziet.

Daarnaast is ten faveure van dit overleg een ander belangrijke bijeenkomst eenzijdig geannuleerd. Spreker wijst erop dat het mogelijk is dat er toezeggingen gedaan zijn aan de achterban, waaraan men nu mogelijk geen gestand kan geven. Hij wijst op de gevolgen voor de geloofwaardigheid ten aanzien van de achterban. Zijns inziens is dit niet de eerste keer dat zoiets gebeurt, maar wel de laatste keer. Men heeft afspraken gemaakt en dus zou hierover telefonisch of per e-mail moeten worden afgestemd.

De voorzitter geeft aan dat dit niets te maken heeft met arrogantie. Er wordt gesproken op basis van gelijkwaardigheid en partijen kennen elkaar ook op die manier. Het vertrekpunt was hier echter de urgentie van het onderwerp. Hij zal proberen om dit voortaan te voorkomen.

De heer Schilperoort zegt dat er in het kader van urgentie van onderwerpen veel mogelijk is, maar dat hierover wel afstemming moet plaatsvinden.

De heer Van der Hulst sluit zich aan bij de woorden van de ACOP op dit punt. Op de gemaakte afspraken zal hij later in de vergadering terugkomen.

Vaststelling agenda:

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Agendapunt 2: Verslag van de vergadering van 8 maart jl. (SOD/18.00203).

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Agendapunt 3: Onderhandelingen arbeidsvoorwaarden (mondeling).

De voorzitter memoreert dat dit proces lang heeft geduurd. Bij de totstandkoming van het vorige arbeidsvoorwaardenakkoord in november 2017, heeft men reeds vastgesteld dat het omvormen van het militaire pensioenstelsel een langdurige operatie is, zeker in samenhang met het loongebouw. Partijen hebben echter afgesproken om dit in oktober 2018 te hebben afgerond, waarbij er daaraan voorafgaande reeds overeenstemming moet zijn.

De centrales hebben op 23 februari een brief gestuurd aan het SOD, waarin zij feitelijk maanden tot spoed. Dit is reeds besproken in een SOD, waarbij spreker zijn begrip heeft uitgesproken. Dit heeft geleid tot een voorstelbrief aan de werkgroep AV ten aanzien het pensioen, waarvan de strekking volgens spreker aansluit bij de principes uit het arbeidsvoorwaardenakkoord.

Hoewel spreker niet uitsluit dat dit op enig moment samenkomt met de onderwerpen in het kader van arbeidsvoorwaarden, geeft hij aan dat het onderwerp pensioen voor hem de hoogste prioriteit heeft. Spreker wil dit ook niet nodeloos ingewikkeld maken. Hij kent zijn financiële en inhoudelijke kader ten aanzien van het pensioen, en die hebben geleid tot eerder genoemde brief.

Ten aanzien van arbeidsvoorwaarden en de cao, is hij voornemens om zo spoedig mogelijk een inzetbrief te versturen. Hij wijst er echter op dat deze inzetbrief wel nadrukkelijk gelinkt zal zijn aan de defensienota. Derhalve is hiervoor meer tijd nodig, ook omdat er nog een intern voortraject moeten worden doorlopen.

De heer Schilperoort vraagt of dit betekent dat de voorzitter enkel mandaat heeft om te spreken over pensioenen en niet over de andere onderwerpen. Het standpunt van de centrales is echter dat de onderhandelingen meer onderwerpen beslaan dan alleen het pensioen.

Volgens de voorzitter is de stelling dat hij enkel mandaat heeft voor het onderwerp pensioen, correct. De pensioenonderhandelingen hebben voor hem de hoogste prioriteit. Het is een complexe operatie en binnen Defensie heeft het lang geduurd voor er overeenstemming was over de financiële en inhoudelijke kaders. Dit is inmiddels bereikt. Daarnaast speelt de defensienota mee, waarin onderwerpen genoemd worden die hun beslag moeten krijgen in het arbeidsvoorwaardenakkoord van 1 oktober 2018. Men is nog in gesprek over de daarbij behorende kaders.

De heer Schilperoort verzoekt om een schorsing.

SCHORSING (14.18 - 14.38 uur)

De voorzitter heropent de vergadering.

De heer Schilperoort dankt de voorzitter voor de mogelijkheid tot schorsing. Namens de centrales, memoreert hij dat zij Defensie na het vorige SOD de ruimte hebben geboden om zo spoedig mogelijk mandaat te verkrijgen voor het arbeidsvoorwaardenakkoord 2018, waarbij pensioenen één van de onderwerpen was. Zij stellen vast dat dit mandaat er nog niet is, waardoor de huidige status quo in stand blijft.

Defensie heeft een gedeeltelijk mandaat, namelijk slechts ten aanzien van een van de onderdelen waarover partijen moeten komen te spreken. De centrales concluderen dat er meer ruimte nodig is om te komen tot een volledig mandaat, zodat er volledige arbeidsvoorwaardenonderhandelingen kunnen plaatsvinden. Het volgende SOD is op 22 mei, waardoor er (als er geen andere overleggen plaatsvinden) nog meer ruimte wordt geboden om het mandaat te verkrijgen om het traject voor 2018 te kunnen af te ronden.

Hierbij maakt spreker een knip met de nieuwe maatregelen die mogelijk voortvloeien uit de defensienota. Die maatregelen zijn voor na het traject 2018. Overigens wordt verwacht dat er in de defensienota ook punten staan die voortvloeien uit het laatste arbeidsvoorwaardenakkoord. Hiervoor is dus geen nieuw mandaat nodig, maar kunnen direct worden uitgewerkt.

Spreker wijst erop dat de centrales nooit de defensienota en het arbeidsvoorwaardentraject 2018 samen hebben willen nemen. Zijns inziens heeft Defensie immers vijf maanden verspild voordat er een deel van dat mandaat was. Spreker wijst erop dat met de minister was afgesproken om direct na tekening van het akkoord 2017 verder te gaan met de uitwerking van het arbeidsvoorwaardenakkoord 2018.

Spreker vat samen dat wat de centrales betreft, de huidige status quo wordt behouden totdat het volledige mandaat om voor 2018 tot een volledig pakket aan arbeidsvoorwaarden te komen, verkregen is. Dit betreft dus niet alleen pensioenen, maar ook het loongebouw en de overige onderwerpen. Wellicht komen daar zelfs onderwerpen bij, bijvoorbeeld oplossingen voor de uitstroomproblematiek.

De voorzitter wil niet praten over gedeeltelijke mandaten, omdat de onderwerpen bij aanvang niet samen zijn opgelopen, ook al komen ze later in het traject wel nader bijeen. Het pensioen is een uitvloeisel van het AV-akkoord 2017. In dat AV-akkoord zijn onderwerpen benoemd met haakjes voor de toekomst. Een deel daarvan ziet men terug in de defensienota, maar zijn eigenlijk gerelateerd aan een cao die men per 1 oktober moet vervolgen. Spreker heeft bewust een link gemaakt naar de defensienota, maar niet met het oogmerk om die in de volle breedte een plek te geven in de eerstvolgende onderhandelingen. Die maatregelen zullen mogelijk meerdere cao's nodig hebben, en die verwachting is al eerder gewisseld.

Aan de voorkant ziet spreker dus twee onderwerpen die in de loop van de tijd nader bij elkaar zullen komen. Spreker heeft de financiële en inhoudelijke kaders om te starten met pensioen, maar ziet dit niet als een gedeeltelijk mandaat. Hij wijst erop dat in de eerste alinea van de SCO-brief van 23 februari ook de nadruk wordt gelegd op het pensioendeel. Spreker zal zijn best doen om zo spoedig mogelijk ook het mandaat voor het cao-deel te verkrijgen.

De heer Schilperoort wijst erop dat in hun brief de nadruk werd gelegd op pensioenen in het kader van de gemaakte afspraken. Bij de centrales leefde wat onvrede over het feit dat er inmiddels veel tijd verloren is, niet alleen voor wat betreft pensioenen. Dit is net ook vastgesteld in het verslag. Spreker stelt vast dat het mandaat zoals besproken nog niet is verkregen.

De voorzitter vraagt wat het handhaven van de status quo precies betekent.

Namens de centrales geeft de heer Schilperoort aan dat de vorige keer was besloten om al het formele overleg stil te leggen, om zo Defensie de ruimte te bieden om het mandaat te realiseren. De centrales stellen nu vast dat er meer ruimte nodig is, en dit blijft dus in stand tot uiterlijk 22 mei (tenzij Defensie eerder gereed is om het overleg te vervolgen).

De voorzitter geeft aan te willen schorsen.

SCHORSING (14.42 - 15.07 uur)

De voorzitter heropent de vergadering en doet een appél. Spreker ziet de samenhang der dingen, desalniettemin heeft pensioen de hoogste prioriteit, ook omdat hier binnen de organisatie onrust over is. Spreker heeft later uiteraard breed mandaat nodig, maar om te kunnen komen tot een afronding van zowel de cao als het pensioenstelsel, is het van belang dat er spoedig gestart wordt met het onderwerp pensioenen. Spreker roept dus toch op om van start te gaan met het onderwerp pensioenen. De heer Schilperoort herhaalt dat de centrales pensioenen een belangrijk onderdeel vinden. Echter zijn er meerdere belangrijke onderwerpen. Bovendien heeft de onrust onder het personeel niet alleen betrekking op het pensioen.

Wat de centrales betreft blijft hun standpunt dus staan. Defensie moet een volledig mandaat hebben om het cao-traject te kunnen starten. Zij begrijpen dat het te kort dag is om dit te regelen voor het SOD op 17 april. Spreker hoopt dus dat Defensie binnen een paar weken (uiterlijk tijdens het SOD van 22 mei) terugkomt, zodat men verder kan. Totdat duidelijk is of men geheel verder kan (of helemaal niet) blijven de formele werkgroepen opgeschort. De IO REO's en TW's kunnen wel doorgang blijven vinden.

Agendapunt 4: Medische tijlijnen (SOD/18.00251 – AP/17.00345).

De voorzitter geeft aan dat dit een lastig en gevoelig onderwerp is, vooral omdat het intern Defensie de nodige tijd heeft gekost om dit goed te kunnen afstemmen. Dit proces is inmiddels afgerond en zal nog deze week in een brief worden geadresseerd.

De heer Schilperoort vraagt of de problemen die er de vorige bespreking nog waren, inmiddels zijn opgelost. Gelet op onder andere de arbo-wetgeving zou een ongeval volgens spreker kunnen leiden tot dood door schuld. Hij hoopt dus dat de problemen inmiddels zijn verholpen.

De voorzitter geeft aan dat de centrales de brief eerdaags mogen verwachten en hij stelt voor om spoedig van gedachten te wisselen over de strekking daarvan.

De heer Van der Hulst merkt op dat Defensie heeft aangegeven dat het *golden hour*-principe niet ter discussie staat. Hij memoreert dat geïnventariseerd zou worden of in de gebieden waar Nederlands defensiepersoneel is ingezet, aan de norm kan worden voldaan en wat de oplossing is als dat niet het geval is. Spreker zit deze uitkomst tegemoet. Hij wijst erop dat echter al diverse keren een brief is beloofd en dat dit onderwerp heden was geagendeerd wegens de ontevredenheid van de centrales ten aanzien van de voortgang in dit dossier. Hij hoopt dus dat de brief inderdaad spoedig wordt aangeboden.

Enige discussie ontstaat over de vraag of deze brief deze week per post of per e-mail moet zijn ontvangen. Wat de heer Van der Hulst betreft, moet de brief deze week in hard-copy zijn ontvangen.

Agendapunt 5: Rondvraag.

De heer Van der Hulst komt terug op de discussie over het nakomen van gemaakte afspraken. Hij geeft aan dat de berichtgeving op intranet dat Defensie mandaat heeft op gebied van pensioenen en dat er wat Defensie betreft spoedig kon worden begonnen met de onderhandelingen, partijen niet heeft geholpen. Hij wijst erop dat ten aanzien van het arbeidsvoorwaardenproces is afgesproken om niet te communiceren, maar elkaar vooral niet te verrassen als er toch gecommuniceerd wordt.

Spreker geeft aan dat dit bericht bij de achterban tot commotie heeft geleid, omdat partijen enkel lijken te gaan praten over pensioenen. Echter zijn er mensen met verschillende noden en zij zouden graag een totaal mandaat gezien willen hebben, zodat ook over die onderwerpen kan worden gesproken.

De voorzitter beaamt dat er afspraken gemaakt zijn over de communicatie. Dit was echter slechts bedoeld als een procesopmerking voor de mensen in het land, het ging dan ook niet over de inhoud. Hij realiseert zich echter dat hierover afstemming had moeten plaatsvinden. Spreker geeft aan dit in de toekomst anders te zullen doen.

De heer Schilperoort geeft wederom aan dat Defensie hierover contact had moeten opnemen. Daarbij geeft hij aan richting zijn leden te willen communiceren over de huidige uitkomsten.

De voorzitter begrijpt dit.

De heer Schilperoort geeft aan eerder vandaag een brief te hebben aangeboden ten aanzien van een pilot die bij de KMar zal worden gestart. Hij geeft aan dat in de brief om meerdere acties wordt verzocht, enerzijds over de pilot zelf, anderzijds meer over de algemene problematiek rond interpretaties van de rechtspositie. Spreker verzoekt hier goed naar te kijken.

De heer Van Woense verzoekt om een snelle reactie op hun brief ten aanzien van de ANW-compensatie, gelet op de lange duur van dit traject en de daarbij gepaarde emoties. Wat de CMHF betreft zou deze regeling spoedig moeten worden geformaliseerd, nu de voorlopige voorziening niet altijd overeenkomt met de praktijk.

De heer Van Hulsen geeft aan een onderwerp te willen aankaarten, maar niet onder de rondvraag.

Ingevoegd agendapunt: Wvttk.

De heer Van Hulsen slaat aan op de eerdere mededeling over de personele wisselingen bij Defensie. Spreker concludeert dat de heer Kreeftmeijer vandaag voor het laatst in zijn huidige rol aanwezig is. Spreker wil daarom van de gelegenheid gebruik maken om hem te bedanken voor wat hij in de afgelopen jaren voor het personeel, Defensie en ook de centrales heeft gedaan. Spreker gaat er vanuit de heer Kreeftmeijer vanaf zijn nieuwe rol nog vaker tegen het lijf te lopen en hoopt in een andere setting op een nette manier afscheid van hem te kunnen nemen.

De CMHF en ACOP sluiten zich hierbij aan.

Ook de heer Van der Hulst sluit zich daarbij aan, maar wil wel een scheiding maken tussen de persoon en de functionaris. Voor wat betreft de functionaris, vindt spreker het jammer dat gekozen wordt om deze wisseling op dit moment te laten plaatsvinden. Het is lastig als er met een nieuwe onderhandelaar tot uitwerkingen moeten worden overeengekomen van zaken die voortvloeien uit een eerder akkoord en waarover partijen reeds eerder met elkaar hebben gespard. Die achtergrond zal nu aan de overlegtafel worden gemist en dat is voor de functionaris Directeur Arbeidsvoorwaarden erg jammer. Voor de heer Kreeftmeijer als persoon, heeft spreker niets dan waardering. Spreker dankt hem voor de manier waarop hij het gedaan heeft. De CCOOP is daarbij blij dat hij behouden blijft bij Defensie.

Agendapunt 6: Sluiting.

Ten aanzien van de communicatie, besluiten partijen te wachten tot woensdag 11 april om 12.00 uur.

De voorzitter sluit de vergadering om 15.23 uur.